

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU POSEBNOG SPORAZUMA O DRUGOJ KREDITNOJ LINIJI BR. CRS1025 02 E ZA FINANSIRANJE PROGRAMSKE OPERACIJE ZA RAZVOJNU POLITIKU ZELENOG RASTA U SRBIJI IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ

Član 1.

Potvrđuje se Posebni sporazum o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, koji je potpisan u Beogradu, 4. jula 2025. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, u originalu na engleskom jeziku i prevodu na srpski jezik glasi:

SECOND CREDIT SPECIFIC AGREEMENT N° CRS1025 02 E
FOR THE FINANCING OF THE SERBIA GREEN AGENDA PROGRAMMATIC
DEVELOPMENT POLICY OPERATION

BETWEEN:

THE REPUBLIC OF SERBIA represented by the Government of the Republic of Serbia, through First Deputy Prime Minister and Minister of Finance, Mr. Siniša Mali, duly authorised to sign this Agreement,

(“**The Republic of Serbia**” or the “**Borrower**”);

AND

AGENCE FRANCAISE DE DEVELOPPEMENT, a French public entity governed by French law, with its registered office at 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, France, registered with the Trade and Companies Register of Paris under number 775 665 599, represented by Arnaud Dauphin, in his capacity as Director of Western Balkans regional office, duly authorised to sign this Agreement,

(“**AFD**” or the “**Lender**”);

WHEREAS

- (A) The Lender and the Borrower entered into a framework agreement on June 26, 2023, (the “**Framework Agreement**”) for the purpose of financing the Program as defined in Schedule 1A (*Program Description*) of the Framework Agreement (the “**Program**”).
- (B) In the context of the Program, the Borrower intends to implement the Second Program Phase.
- (C) Pursuant to resolution n°C20221268 of its *Conseil d'Administration* dated December 15, 2022, AFD is authorized to enter into a Framework Agreement for making two Credits available to the Borrower for the purpose of financing the Program Phases.
- (D) Pursuant to resolution n°C20221267 of its *Conseil d'Administration* dated December 15, 2022, AFD agreed as well to make available to the Borrower through the Framework Agreement, a first Credit of an aggregate amount of one hundred and thirty five millions euros (EUR 135,000,000) (the “**First Credit**”), under the general conditions set out in the Framework Agreement and the specific conditions set out in the First Credit Specific Agreement.
- (E) Pursuant to decision n°C20241362 of its *Chief Executive Officer* dated December 20, 2024, AFD has agreed to make available to the Borrower through the Framework Agreement, a second Credit of an aggregate amount of one hundred and thirty five millions euros (EUR 135,000,000) (the “**Second Credit**”), under the general conditions set out in the Framework Agreement and the specific conditions set out in this Second Credit Specific Agreement.

THEREFORE, THE PARTIES HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1. Definitions and Construction

Capitalised words and expressions used in this Second Credit Specific Agreement (including those appearing in the recitals above and in the Schedules) shall have the

meaning given to them in the Framework Agreement, except as otherwise provided in this Second Credit Specific Agreement.

Words and expressions used in this Second Credit Specific Agreement shall be construed pursuant to the provisions of Schedule 2 (*Definitions & Construction*) of the Framework Agreement, unless a contrary indication appears.

2. Credit

Subject to the terms of the Finance Documents, the Lender makes available to the Borrower the Second Credit in a maximum aggregate amount of one hundred and thirty five million euros (EUR 135,000,000) for the financing of the Second Program Phase of the Program which description is amended, updated and attached as Schedule 1 of this Second Credit Specific Agreement.

3. General Terms and Conditions - Framework Agreement

The terms and conditions set out in out the Framework Agreement constitute an integral part of this Second Credit Specific Agreement.

Then, the terms and conditions applicable to the Second Credit will be those set out in the Framework Agreement completed where applicable by those of this Second Credit Specific Agreement.

4. Availability of the Second Credit and repayment

The Deadline for Drawdown applicable to the Second Credit is February 20, 2026.

The Grace Period applicable to the Second Credit is twenty-four (24) months starting from the Signing Date of the Second Credit Specific Agreement.

The Payment Dates applicable to the Second Credit are April 15 and October 15 of each year.

The number of equal semi-annual instalments in principal amount applicable to the Second Credit is fourteen (14).

The first Payment Date on the principal amount of the Second Credit is October 15, 2027.

The last Payment Date on the principal amount of the Second Credit is April 15, 2034.

5. Financial terms

The financial terms of the Second Credit are as follows:

Amount: one hundred and thirty five million euros (EUR 135,000,000)

Margin: zero point sixty per cent (0.60%) per annum.

Fixed Reference Rate: two point ninety-three per cent (2.93%).

Signing Rate Setting Date: June 23, 2025.

Index Rate as at the Signing Rate Setting Date: three point twenty-eight per cent (3.28%).

Prepayment Compensatory Indemnity: the Prepayment Compensatory will be calculated by applying the following percentage to the amount of the Second Credit which is repaid in advance:

- (a) if the repayment occurs between the Signing Date (included) and the 1st anniversary (excluded) of the Signing Date: two point five per cent (2.5%);
- (b) if the repayment occurs between the 1st anniversary (included) and the 2nd anniversary (excluded) of the Signing Date: one point five per cent (1.5%);
- (c) if the repayment occurs between the 2nd anniversary (included) and the 6th anniversary (excluded) of the Signing Date: one per cent (1%);
- (d) if the repayment occurs after the 6th anniversary (included) of the Signing Date: zero point five per cent (0.5%).

6. Effective Global Rate (*Taux Effectif Global*)

In order to comply with Articles L. 314-1 to L.314-5 and R.314-1 *et seq.* of the French Consumer Code and L. 313-4 of the French Monetary and Financial Code, the Lender informs the Borrower, which the Borrower recognizes and accepts, that the effective global rate (*taux effectif global*) applicable to the Second Credit may be evaluated at an annual rate of three point zero five per cent (3.05%) on the basis of a three hundred and sixty-five (365) day year, and an Interest Period of six (6) months at a period rate of one point fifty-one per cent (1.51%), subject to the following:

- (a) the above rates are given for information purposes only;
- (b) the above rates are calculated on the basis that:
 - (i) drawdown of the Second Credit in full at fixed rate on the Signing Date of the Second Credit Specific Agreement;
 - (ii) the fixed rate for the duration of the facility should be equal to two point ninety-three per cent (2.93%) per annum;
- (c) the above rates take into account the fees and costs payable by the Borrower under this Second Credit Specific Agreement, assuming that such fees and costs will remain fixed and will apply until the repayment in full of the Second Credit.

7. Representations

On the Signing Date of the Second Credit Specific Agreement, the Borrower represents that the representations and warranties given pursuant to Clause 12 (*Representations and Warranties*) of the Framework Agreement are accurate.

8. Complementary representations

The Borrower represents that it has not committed or participated in any act contrary to any anti-Money Laundering and counter-Terrorist Financing applicable law.

9. Complementary undertakings

9.1 Investigations

The Borrower shall undertake to cooperate with the Lender or any third party mandated by the Lender in the event of an allegation of any Prohibited Practices in connection with the Program and extend all necessary assistance for satisfactory completion of such investigation.

Non-compliance with this Clause by the Borrower could, at the discretion of the Lender, constitute a Non-Cooperative Practice as defined in the Framework Agreement.

10. Governing law, enforcement and election of domicile

(a) Governing Law

This Second Credit Specific Agreement is governed by French law.

(b) Arbitration

Any dispute arising out of or in connection with the Second Credit Specific Agreement shall be referred to and finally settled by arbitration under the Rules of Conciliation and Arbitration of the International Chamber of Commerce applicable on the date of commencement of arbitration proceedings, by one or more arbitrators to be appointed in accordance with such Rules.

The seat of arbitration shall be Paris and the language of arbitration shall be English.

This arbitration clause shall remain in full force and effect if the Second Credit Specific Agreement is declared void or is terminated or cancelled and following expiry of the Second Credit Specific Agreement. The Parties' contractual obligations under the Second Credit Specific Agreement are not suspended if a Party initiates legal proceedings against the other Party.

The Parties expressly agree that, by signing the Second Credit Specific Agreement, the Borrower irrevocably waives all rights of immunity in respect of jurisdiction or performance on which it could otherwise rely.

For the avoidance of doubt, this waiver includes a waiver of immunity from:

- (i) Any suit or legal, judicial or arbitral process arising out of, in relation to or in connection with this Second Credit Specific Agreement;
- (ii) Giving of any relief by way of injunction or order for specific performance or for the recovery of assets or revenues;
- (iii) Any effort to confirm, recognize, enforce or execute any decision, settlement, award judgment, execution order or, in an action in rem, any effort for the arrest, for the arrest, detention or sale of any of its assets and revenues that result from any arbitration, or any legal, judicial or administrative proceedings.

The Borrower does not waive any immunity in respect of any present or future (i) "premises of the mission" as defined in the Vienna Convention on Diplomatic Relations signed in 1961, (ii) "consular premises" as defined in the Vienna Convention on Consular Relations signed in 1963, (iii) assets that cannot be in commerce, (iv) military property or military assets and buildings, weapons and

equipment designated for defence, state and public security, (v) receivables the assignment of which is restricted by law, (vi) natural resources, common use items, grids in public ownership, river basin land and water facilities in public ownership, protected natural heritage in public ownership and cultural heritage in public ownership, (vii) real estate in public ownership which is, partly or entirely, used by the authorities of the Republic of Serbia, autonomous provinces or local self-government for the purpose of exercising their rights and duties; (viii) the state's, autonomous province's or local government's stocks and shares in companies and public enterprises, unless the relevant entity consented to the establishment of a pledge over such stocks or shares, (ix) movable or immovable assets of health institutions, unless a mortgage was established based on the government's decision, (x) monetary assets and financial instruments determined as financial collateral in accordance with the law regulating financial collateral including monetary assets and financial instruments which are pledged in accordance with such law or (xi) other assets exempt from enforcement by international law or international treaties.

(c) Election of domicile

Without prejudice to any applicable law, for the purposes of serving judicial and extrajudicial documents in connection with any action or proceedings referred to above, the Borrower irrevocably elects domicile at the address set out in Clause 18.1 (*Communications in writing and addresses*) of the Framework Agreement for service of process, and AFD chooses the address "AFD SIEGE" set out in Clause 18.1 (*Communications in writing and addresses*) of the Framework Agreement for service of process.

11. Entry into Force

This Second Credit Specific Agreement comes into force on the Effective Date, as defined in Framework Agreement and remains in full force and effect for as long as any amount is outstanding under the Second Credit Specific Agreement.

Executed in three (3) originals, one (1) for the Lender and two (2) for the Borrower, in Belgrade, the Republic of Serbia, on July 4, 2025.

THE BORROWER

THE REPUBLIC OF SERBIA

Represented by:

Name: Siniša Mali

Capacity: First Deputy Prime Minister and Minister of Finance

THE LENDER

AGENCE FRANCAISE DE DEVELOPPEMENT

Represented by :

Name: Arnaud Dauphin

Capacity: Director of Western Balkans regional office

Co-signatory, His Excellency Mr. Pierre Cochard, Ambassador of France

SCHEDULE 1: PROGRAM DESCRIPTION

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results		
Prior Actions under DPL 1	Prior Actions for DPL 2	Indicator Name	Baseline	Target
<i>Pillar I - Program Development Objective A: Align fiscal management with the climate-change agenda</i>				
Prior Action #1: The Borrower has introduced the legal obligation to publish in-year budget execution information (covering the first six and nine months of budget execution), with functional and administrative breakdowns as in the original budget, to increase transparency in budgetary expenditures, including on environment and climate related activities, as evidenced by amendments to the Budget System Law, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 138, on December 12, 2022.	Prior Action #1: The Borrower has increased transparency in budgetary process by: (i) introduction of tagging of "green" budget expenditures in order to make more transparent information on spending on environment and climate-related activities by enacting amendments to the Budget System Law, Article 35, related to budgetary instructions and Article 79 related to the content of the final account, as evidenced by amendments to the Budget System Law, published in the Official Gazette No. 94/2024, dated November 28, 2024, and (ii) adoption of the annual plan for expansion of the coverage of budget beneficiaries with gender responsive budget, as evidenced by the Plan for introduction of the gender responsive budget in 2025, adopted by the Ministry of Finance on March 29, 2024.	Results Indicator #1: a) In-year reports on central government's budget execution published. b) Number of budgetary beneficiaries which include budget program indicators on gender expenditures.	a) No (2022) b) 45 (2022)	a) Yes, two in-year reports (2025) b) 60 (2025)
Prior Action #2: The Borrower, pursuant to the Methodology for Fiscal Risk Monitoring, developed fiscal risk	Prior Action #2: The Borrower has introduced analysis and estimates of the possible fiscal impact of disasters-related	Results Indicators #2: The borrower started publishing the	No (2022)	Yes (2025)

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results		
models to quantify fiscal risks over the medium-term, as included in the Fiscal Strategy, and introduced the obligation to produce in-year and annual fiscal risk reports, as evidenced by Government Decision 05 No. 40-9575/2021, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 99, dated October 22, 2021.	events as the mandatory section of the Fiscal Strategy in order to include that information when assessing the medium-term fiscal framework starting with the 2026 Fiscal Strategy, by amending the Budget System Law article 27 related to the content of the Fiscal Strategy, as evidenced by amendments to the Budget System Law, published in the Borrower's Official Gazette No 94/2024, dated November 28, 2024.	assessments of fiscal risks related to natural disasters in the Fiscal Strategy.		
Prior Action #3: The Borrower has introduced additional environmental and climate-related criteria to evaluate public investment projects, submitted by Budget Beneficiaries to the MoF for financing from the Government's budget, and prioritize those public investment projects with positive impact on the environment and climate change, as evidenced by the amendments to the Decree on Management of Capital Projects, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 139, dated December 16, 2022.		Results Indicators #3: Share of environment and climate change related projects in total capital budget	n.a. (2021)	15 percent (2025)
Pillar II – Program Development Objective B: Accelerate the clean energy transition				

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results	
Prior Action #4: The Borrower, pursuant to the Law on the Use of Renewable Energy Sources, has (i) enabled implementation of auctions for renewable energy capacity, as evidenced by (a) the Decree on market premium model agreement (Decree 05 No. 110-9353/2021-1), and (b) the Decree on market premiums and feed-in tariff (Decree 05 No. 110-9352/2021-1), both duly published in the Borrower's Official Gazette No. 112/2021, dated November 26, 2021; and (ii) introduced a simplified registration procedure for prosumers, as evidenced by the Decree on the criteria, conditions, and manner of calculating mutual financial claims between self-consumers and suppliers (Decree 5 No. 110-7592/2021-2) duly published in the Borrower's Official Gazette No. 83, dated August 27, 2021.	Prior Action #3 (i): The Borrower has updated the regulatory framework for the implementation of the second auctions for renewable energy capacities, based on the amended Law on the Use of Renewable Energy Sources, published in the Borrower's Official Gazette No. 35/23, dated April 29, 2023, in order to increase renewable energy generation capacities, as evidenced by: 1) Decree on the Quota in the Market Premium System for Wind Farms, published in Borrower's Official Gazette No. 90/2024, dated November 15, 2024; 2) Decree on the Quota in the Market Premium System for Solar Power Plant, published in Borrower's Official Gazette No. 90/2024, dated November 15, 2024; 3) Decision on the Maximum Offered Price for Electricity for the Needs of Auctions in the Market Premium System, published in Borrower's Official Gazette No. 90/2024, dated November 15, 2024; and 4) Amendments to the Decree on market premium and feed in tariff published in Borrower's Official Gazette No. 90/2024, dated November 15, 2024.	Results Indicators #4: a) Renewable energy capacity enabled with policy support b) MW of cumulative renewable energy capacity procured through auctions.	a) 0 (2021) b) 0 (2021)
	Prior Action #3 (ii): The Borrower has mandated the Ministry of Mining and Energy to formulate the hydrogen		a) 750 MW (2025) b) 750 MW

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results		
	development and usage program in order to decrease GHG emissions in line with the EU Acquis, as evidenced by the amendments to the Energy Law, published in the Official Gazette of the RS No. 94/2024, dated November 28, 2024.			
Prior Action #5: The Borrower has revised the Rulebook on Internal Organization and Job Systematization (Rulebook No. 110-00-00085/2021-08, dated October 7, 2021) to enable the Energy Efficiency Administration to scale up programs for residential clean energy, as evidenced by the Government Decision 05 No. 110-10364/2021, dated November 10, 2021.	Prior Action #4: The Borrower has: (a) enabled implementation of the energy audit methodology as evidenced by the Rulebook prescribing the content of the energy audit report according to the categories of the energy audit, published in Borrower's Official Gazette No. 63/2023, dated July 28, 2023; (b) defined the legal framework for eco-design of various energy-related products in order to promote energy efficiency related activities, as evidenced by adopted Set of Rulebooks on the Product Eco-design published in Borrower's Official Gazette.	Results Indicator #5: Financing mobilized per year for investment in residential energy efficiency by the programs of the MoME.	US\$ 0 million (2020)	US\$ 38 million (2025)
Prior Action #6: The Borrower, pursuant to the Energy Law and in order to promote transparent, and non-discriminatory access to the distribution grid for renewable energy prosumers and electricity retail service providers, has separated the Borrower-owned	Prior Action #5 (i): The Borrower has approved the transformation of the legal form of the power company "Elektroprivreda Srbije" from a public enterprise into a joint-stock company, as evidenced by Government Decision 05 No.023-3090/2023, dated April 6, 2023,	Results Indicator #6: a) The distribution system operator is fully unbundled from generation and supply activities.	a) No (2021)	a) Yes (2025)

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results		
distribution system operator ("EPS Distribucija Ltd. Belgrade") from the Borrower-owned power company ("PE Elektroprivreda Srbije"), by establishing and licensing a separate, and independent Borrower-owned legal entity ("Elektrodistribucija Srbije Ltd. Belgrade"), as evidenced by the Consolidated text of the Decision on the Incorporation of the "Elektrodistribucija Srbije Ltd. Belgrade", No. 2460800-08.01-183456/1-22, dated April 28, 2022, notarized under certification No. UOP-T 12-2022, dated July 7, 2022.	published in Borrower's Official Gazette No. 27/2023, dated April 7, 2023. Prior Action #5 (ii): The Ministry of Environmental Protection issued first GHG emissions permits to the thermal power, cogeneration and heating plants of the "Elektroprivreda Srbije" JSC, based on previously approved GHG emission monitoring plans, for the purpose of measurement and reporting of carbon emissions of "Elektroprivreda Srbije" JSC, pursuant to the provisions of the Law on Climate Change, as evidenced by the public list of issued permit, published by the MoEP.	b) Percent of power plant output with approved carbon emissions monitoring system.	b) 0 (2021)	b) 95% (2025)
Prior Action #7 The Borrower: i) has expanded the benefits coverage for energy-vulnerable customers, as evidenced by the Decree on Energy Vulnerable Customers (Decree 05 No. 110-9890/2022-1), duly published in the Borrower's Official Gazette No. 137/2022, dated December 9, 2022; and (ii) through its Council of the Energy Agency, has approved an increase of the electricity tariff for guaranteed supply to achieve sustainable tariff levels over the medium term, as evidenced by (a)		Results Indicator #7: (a) Share of households receiving rebates to their energy bills under the protection program for Energy Vulnerable Customers. (b) Percent increase in the average electricity price for customers entitled to a guaranteed	a) 2.7% (2021) b) 3.4% (2021)	a) 6.4% (2025) b) 15% (2025)

[illegible]

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results		
	2023); and 4) the adoption and publication of the first National Inventory of GHG emissions, as evidenced by the Government Decision 05 No. 353-11715/2024-2, dated December 5, 2024.		c) 0 (2020)	c) 7 (2025)
Prior Action #9: The Borrower has aligned national policy and legislation with the EU Waste Framework Directive, as evidenced by the (i) adoption of the National Waste Management Program and Action Plan through Government Decision 05 No. 353-588/2022-1, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 12/2022, dated February 1, 2022, and (ii) submission to the Parliament of the Amendment to the Law on Waste Management, through Government notice 05 No. 011-10810/2022-2, dated December 30, 2022.	Prior Action #7 (i): The Borrower has developed a strategic and legislative framework for sludge management in order to align with the EU sludge legislation, as evidenced by: 1) the National Sludge Management Program and Action Plan, published in the Borrower's Official Gazette No. 84/2023, dated October 5, 2023, and 2) the Decree on Sewage Sludge Management, published in Borrower's Official Gazette No. 103/2023, November 21, 2023.	Results Indicator #9: a) Accessibility of the population to sanitary landfills in the Republic of Serbia;	a) 42% (2021)	a) 55% (2025)
	Prior Action #7 (ii): The Borrower has adopted legislation needed for environmentally sound management and increased reuse and recycling rates of the construction waste by adopting the Decree on management of construction and demolition waste, published in Borrower's Official Gazette No. 93/2023, dated October 27, 2023, as corrected pursuant to the corrigendum published in Borrower's Official Gazette No. 94/2023, dated October 30, 2023.	b) Number of unsanitary landfills under remediation;	b) 0 (2020)	b) 4 (2025)
		c) Multiple management/disposal options for sewage sludge created in Serbian strategic and legal framework.	c) No (2020)	c) Yes (2025)

Prior actions for DPL 1 and DPL2		Results	
Prior Action #10: The Borrower has aligned national policy and legislation with the EU National Emissions Ceiling Directive and the Air Quality Framework Directive, as evidenced by adoption of the Air Protection Program in the Republic of Serbia for the period from 2022 to 2030 with an Action Plan, including specific interventions to address emissions from medium combustion plants, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 140, dated December 22, 2022.	Prior Action #8: The borrower has enabled issuance of emission permits through the new online portal by adopting: 1) the Rulebook on the application for an integrated pollution prevention and control permit, as published in Borrower's Official Gazette No. 4/2024, dated January 19, 2024; and 2) the Rulebook on the format and content of the application for integrated permit, published in Borrower's Official Gazette No. 4/2024, dated January 19, 2024.	Results Indicator #10: a) Share of medium combustion plants (MCPs) with a thermal power from 1 to 50 MW out of the total number of MCPs registered in the National Register of Pollution Sources database. b) Number of integrated permits issued.	a) 0 (2020) a) 35% (2025) b) 36 (2020) b) 55 (2025)

POSEBNI SPORAZUM O DRUGOJ KREDITNOJ LINIJI BR. CRS1025 02 E
FINANSIRANJE PROGRAMSKE OPERACIJE ZA RAZVOJNU POLITIKU
ZELENOG RASTA U SRBIJI

ZAKLJUČEN IZMEĐU:

REPUBLIKE SRBIJE, koju zastupa Vlada Republike Srbije, posredstvom prvog potpredsednika Vlade i ministra finansija Siniše Malog, koji je ovlašćen da potpiše ovaj sporazum,

(u daljem tekstu: „**Republika Srbija**” ili „**Zajmoprimac**”);

I

FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ, javnog subjekta Francuske čije poslovanje je uređeno pravom Francuske, sa sedištem na adresi 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, Francuska, upisanog u Trgovinski i registar privrednih društava u Parizu pod brojem 775 665 599, koju zastupa Arno Dofen (*Arnaud Dauphin*), u svojstvu direktora Regionalne kancelarije za Zapadni Balkan, koji je ovlašćen da potpiše ovaj sporazum,

(u daljem tekstu: „**AFD**” ili „**Zajmodavac**”);

BUDUĆI DA

- (A) Zajmodavac i Zajmoprimac su zaključili okvirni sporazum na dan 26. juna 2023. godine (u daljem tekstu: „**Okvirni sporazum**”) u cilju finansiranja Programa u skladu sa definicijom iz Priloga 1A (*Opis Programa*) Okvirnog sporazuma (u daljem tekstu: „**Program**”).
- (B) U kontekstu Programa, Zajmoprimac namerava da realizuje Drugu fazu Programa.
- (C) U skladu sa odlukom svog Upravnog odbora (*Conseil d'Administration*) br. C20221268 od 15. decembra 2022. godine, AFD je ovlašćena da zaključi Okvirni sporazum radi stavljanja Zajmoprimcu na raspolaganje dva Kredita u svrhu finansiranja Faza Programa.
- (D) U skladu sa odlukom br. C20221267 Upravnog odbora od 15. decembra 2022. godine, AFD se takođe saglasio da učini dostupnim Zajmoprimcu, kroz Okvirni sporazum, prvi Kredit u ukupnom iznosu od stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR) („**Prvi kredit**”), pod opštim uslovima iz Okvirnog sporazuma i posebnim uslovima navedenim u Posebnom sporazumu o Prvom kreditu.
- (E) U skladu sa odlukom svog *direktora* br. C20241362 od 20. decembra 2024. godine, AFD se saglasila da Zajmoprimcu u skladu sa Okvirnim sporazumom stavi na raspolaganje drugi Kredit u ukupnom iznosu od stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR) (u daljem tekstu: „**Drugi kredit**”), pod opštim uslovima iz Okvirnog sporazuma i posebnim uslovima iz ovog Posebnog sporazuma o Drugom kreditu.

NA OSNOVU NAPRED NAVEDENOG, STRANE SU SE STOGA SPORAZUMELE O SLEDEĆEM:

1. Definicije i tumačenje

Reči i izrazi napisani velikim početnim slovom koji se koriste u ovom Posebnom sporazumu o Drugom kreditu (uključujući i u napred navedenoj preambuli i u Prilozima) imaju značenja koja su im data u Okvirnom sporazumu, osim ako u ovom Posebnom sporazumu o Drugom kreditu nije propisano drugačije.

Reči i izrazi koji se koriste u ovom Posebnom sporazumu o Drugom kreditu tumače se u skladu sa odredbama Priloga 2 (*Definicije i tumačenje*) Okvirnog sporazuma, osim ako nije navedeno drugačije.

2. Kredit

U skladu sa uslovima iz Finansijske dokumentacije, Zajmodavac stavlja na raspolaganje Zajmoprimcu Drugi kredit u maksimalnom ukupnom iznosu od stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR) za finansiranje Druge faze Programa, čiji izmenjeni, ažurirani i priloženi opis je dat u Prilogu 1 ovog Posebnog sporazuma o Drugom kreditu.

3. Opšti uslovi – Okvirni sporazum

Uslovi iz Okvirnog sporazuma čine sastavni deo ovog Posebnog sporazuma o Drugom kreditu.

Shodno tome, uslovi koji se primenjuju na Drugi kredit su uslovi iz Okvirnog sporazuma dopunjeni, tamo gde je to primenjivo, uslovima iz ovog Posebnog sporazuma o Drugom kreditu.

4. Raspoloživost Drugog kredita i otplata

Rok za povlačenje sredstava koji se primenjuje na Drugi kredit je 20. februar 2026. godine.

Period počeka koji se primenjuje na Drugi kredit je dvadeset četiri (24) meseca počevši od Datuma potpisivanja Posebnog sporazuma o Drugom kreditu.

Datumi plaćanja koji se primenjuju na Drugi kredit su 15. april i 15. oktobar svake godine.

Broj jednakih polugodišnjih rata glavnice koje se primenjuju na Drugi kredit je četrnaest (14).

Prvi Datum plaćanja glavnice Drugog kredita je 15. oktobar 2027. godine.

Poslednji Datum plaćanja glavnice Drugog kredita je 15. april 2034. godine.

5. Finansijski uslovi

Finansijski uslovi Drugog kredita su sledeći:

Iznos: stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR)

Marža: nula koma šezdeset odsto (0,60%) godišnje.

Fiksna referentna stopa: dva koma devedeset tri odsto (2,93%).

Datum utvrđivanja početne kamatne stope: 23. jun 2025. godine.

Indeksna stopa na Dan utvrđivanja početne kamatne stope: tri koma dvadeset osam odsto (3.28%).

Obeštećenje za prevremenu otplatu: Obeštećenje za prevremenu otplatu obračunava se primenom sledećih procenata na iznos Drugog kredita koji se prevremeno otplati:

- (a) ako otplata nastupi između Datuma potpisivanja (uključujući i taj dan) i prve godišnjice Datuma potpisivanja (isključujući taj dan): dva koma pet odsto (2,5%);
- (b) ako otplata nastupi između prve godišnjice Datuma potpisivanja (uključujući i taj dan) i druge godišnjice Datuma potpisivanja (isključujući taj dan): jedan koma pet odsto (1,5%);
- (c) ako otplata nastupi između druge godišnjice Datuma potpisivanja (uključujući i taj dan) i šeste godišnjice Datuma potpisivanja (isključujući taj dan): jedan odsto (1%);
- (d) ako otplata nastupi nakon šeste godišnjice Datuma potpisivanja (uključujući i taj dan): nula koma pet odsto (0,5%).

6. Efektivna ukupna stopa (Taux Effectif Global)

U skladu sa Članovima od L. 314-1 do L.314-5 i R.314-1 i dalje Privrednog zakonika Francuske i Članom L. 313-4 Monetarnog i finansijskog zakonika Francuske, Zajmodavac obaveštava Zajmoprimca, a Zajmoprimac prima k znanju i prihvata, da efektivna ukupna stopa (*taux effectif global*) koja se primenjuje na Drugi kredit može biti obračunata po godišnjoj stopi od tri koma nula pet odsto (3,05%) na osnovu godine od trista šezdeset pet (365) dana i uz Kamatni period od šest (6) meseci po stopi perioda od jedan koma pedeset jedan odsto (1,51%), pri čemu su:

- (a) napred navedene stope date samo u informativne svrhe;
- (b) napred navedene stope obračunate na osnovu sledećeg:
 - (i) povlačenje Drugog kredita u potpunosti po fiksnoj stopi na Datum potpisivanja Posebnog sporazuma o Drugom kreditu;
 - (ii) fiksna stopa za čitavo trajanje kreditne linije treba da iznosi dva koma devedeset tri odsto (2,93%) godišnje;
- (c) kod napred navedenih stopa u obzir uzete naknade i troškovi koje snosi Zajmoprimac u skladu sa ovim Posebnim sporazuma o Drugom kreditu, pod uslovom da te naknade i troškovi ostaju fiksni i primenjuju se sve do otplate Drugog kredita u celini.

7. Izjave

Na Dan potpisivanja Posebnog sporazuma o Drugom kreditu, Zajmoprimac izjavljuje da su izjave i garancije date u skladu sa Članom 12 (*Izjave i garancije*) Okvirnog sporazuma tačne.

8. Dopunske izjave

Zajmoprimac izjavljuje da nije izvršio nijednu radnju suprotnu bilo kom merodavnom zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma niti je učestvovao u takvoj radnji.

9. Dopunske obaveze

9.1. Istrage

Zajmoprimac se obavezuje da sarađuje sa Zajmodavcem ili bilo kojom trećom stranom koju je Zajmodavac ovlastio u slučaju navoda o bilo kakvim Zabranjenim radnjama u vezi sa Programom i da pruži svu neophodnu pomoć za zadovoljavajuće završetak takve istrage.

Nepoštovanje ove klauzule od strane Zajmoprimca može, po nahođenju Zajmodavca, predstavljati Radnju ometanja saradnje kako je definisano u Okvirnom sporazumu.

10. Merodavno pravo, izvršenje i izbor sedišta

(a) Merodavno pravo

Na ovaj Posebni sporazum o Drugom kreditu primenjuje se pravo Francuske.

(b) Arbitraža

Svaki spor koji nastane povodom Posebnog sporazuma o Drugom kreditu ili u vezi sa njim upućuje se na arbitražu i konačno rešava tim putem u skladu sa Arbitražnim pravilima Međunarodne privredne komore koja se primenjuju na dan početka arbitražnog postupka, i to od strane jednog ili više arbitara koji će biti imenovani u skladu sa tim Pravilima.

Sedište arbitraže je u Parizu, a jezik arbitraže je engleski.

Ova odredba o arbitraži ostaje na snazi i primenjuje se u potpunosti ako se Posebni sporazum o Drugom kreditu proglasi ništavnim ili raskine ili otkaže i nakon isteka Posebnog sporazuma o Drugom kreditu. Ugovorne obaveze Strana u skladu sa Posebnim sporazumom o Drugom kreditu ne prestaju da važe ako jedna Strana pokrene sudski postupak protiv druge Strane.

Strane izražavaju izričitu saglasnost da se, potpisivanjem Posebnog sporazuma o Drugom kreditu, Zajmoprimac neopozivo odriče svih prava na imunitet u pogledu nadležnosti ili izvršenja na koji bi inače mogao da se pozove.

Da bi se izbegla svaka sumnja, ovo odricanje obuhvata odricanje od imuniteta od:

- (i) bilo kakve tužbe ili pravnog, sudskog ili arbitražnog postupka koji proističe iz ovog Posebnog sporazuma o Drugom kreditu ili je vezan za njega ili se odnosi na njega;
- (ii) izricanja zaštitnih mera ili sudskog naloga radi izvršavanja određene radnje ili povraćaja imovine ili prihoda;
- (iii) bilo koje radnje u cilju potvrđivanja, priznavanja, izvršenja ili sprovođenja bilo kakve odluke, namirenja, dosuđenja, izvršnog rešenja ili, u slučaju stvarne tužbe, bilo koje radnje u cilju plenidbe, oduzimanja ili prodaje bilo koje njegove imovine i prihoda koji proističu iz arbitraže ili bilo kog pravnog, sudskog ili upravnog postupka.

Zajmoprimac se ne odriče bilo kakvog imuniteta u pogledu bilo kojih sadašnjih ili budućih (i) „prostorija misije” u skladu sa definicijom iz Bečke konvencije o diplomatskim odnosima iz 1961. godine, (ii) „konzularnih prostorija” u skladu sa definicijom iz Bečke konvencije o konzularnim odnosima iz 1963. godine, (iii) imovine

koja nije predmet pravnog prometa, (iv) vojne imovine i objekata, oružja i opreme namenjenih odbrani i državnoj i javnoj bezbednosti, (v) potraživanja čiji je prenos ograničen zakonom, (vi) prirodnih bogatstava, dobara u opštoj upotrebi, mreža u javnoj svojini, vodnog zemljišta i vodnih objekata u javnoj svojini, zaštićenih prirodnih dobara u javnoj svojini, kulturnih dobara u javnoj svojini, (vii) nepokretnosti u javnoj svojini koje, u celini ili delimično, koriste organi Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave za ostvarivanje njihovih prava i dužnosti; (viii) udela odnosno akcija koje javna preduzeća i privredna društva čiji je vlasnik država, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave imaju u privrednim društvima, osim ukoliko postoji saglasnost države, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave na uspostavljanje zaloge na tim udelima, odnosno akcijama; (ix) pokretnih i nepokretnih stvari koje koriste zdravstvene ustanove, osim u slučajevima u kojima je hipoteka zasnovana na osnovu odluke Vlade; (x) novčanih sredstava i finansijskih instrumenata koji su utvrđeni kao sredstvo obezbeđenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansijsko obezbeđenje, uključujući novčana sredstva i finansijske instrumente na kojima je ustanovljeno založno pravo u skladu sa tim zakonom ili (xi) drugih prava i stvari koji su međunarodnim pravom ili međunarodnim ugovorom izuzeti od izvršenja.

(c) Izbor sedišta

Bez diranja u odredbe bilo kog primenjivog zakona, za potrebe dostave sudskih i vansudskih pismena u vezi sa bilo kojom gore navedenom radnjom ili postupkom, Zajmoprimac za potrebe dostave neopozivo bira sedište na adresi iz Člana 18.1 (*Pismena komunikacija i adrese*) Okvirnog sporazuma, a AFD za potrebe dostave bira adresu „AFD SIEGE” iz Člana 18.1 (*Pismena komunikacija i adrese*) Okvirnog sporazuma.

11. Stupanje na snagu

Ovaj Posebni sporazum o Drugom kreditu stupa na snagu na Datum stupanja na snagu, kako je navedeno u Okvirnom sporazumu, i ostaje na snazi i primenjuje se sve dok preostane bilo koji iznos za plaćanje prema Posebnom sporazumu o Drugom kreditu.

Ovaj sporazum je sačinjen u tri (3) izvorna primerka, jedan (1) za Zajmodavca i dva (2) za Zajmoprimca, i potpisan u Beogradu, Republika Srbija, na dan 4. juli 2025. godine.

ZAJMOPRIMAC

REPUBLIKA SRBIJA

Koju zastupa:

Ime i prezime: Siniša Mali

U svojstvu: prvog potpredsednika Vlade i ministra finansija

ZAJMODAVAC

FRANCUSKA AGENCIJA ZA RAZVOJ

Koju zastupa:

Ime i prezime: Arno Dofen (*Arnaud Dauphin*)

U svojstvu: direktora Regionalne kancelarije za Zapadni Balkan

Supotpisnik, njegova ekselencija g-din Pjer Košar (*Pierre Cochard*), ambasador Francuske

PRILOG 1: OPIS PROGRAMA

Prethodne aktivnosti za DPL 1 i za DPL 2		Rezultati		
Prethodne aktivnosti u okviru DPL 1	Prethodne aktivnosti u okviru DPL 2	Pokazatelj	Polazna vrednost	Cilj
Stub I – Razvojni cilj Programa A: Bolja usklađenost fiskalnog upravljanja sa agendom o klimatskim promenama				
Prethodna aktivnost #1: Zajmoprimac je uveo zakonsku obavezu objavljivanja informacija o izvršenju budžeta tokom godine (koje se odnose na prvih šest i devet meseci izvršenja budžeta), prema funkcionalnoj i administrativnoj budžetskoj klasifikaciji, u cilju povećanja transparentnosti budžetskih rashoda, uključujući i aktivnosti koje se odnose na životnu sredinu i klimu, što je dokumentovano izmenama i dopunama Zakona o budžetskom sistemu, uredno objavljenim u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 138, od 12. decembra 2022. godine.	Prethodna aktivnost #1: Zajmoprimac je povećao transparentnost u budžetskom procesu: (i) uvođenjem označavanja „zelenih“ budžetskih rashoda u cilju transparentnijeg informisanja o potrošnji na životnu sredinu i aktivnosti vezane za klimu donošenjem izmena i dopuna Zakona o budžetskom sistemu, člana 35. koji se odnosi na budžetska uputstva i člana 79. koji se odnosi na sadržaj završnog računa zakona, što je izvršeno izmenama Zakona o budžetskom sistemu i objavljeno u Službenom glasniku. br. 94/2024 od 28. novembra 2024. godine i (ii) usvajanje godišnjeg plana za proširenje obuhvata budžetskih korisnika rodno odgovornim budžetom, o čemu svedoči Plan za uvođenje rodno odgovornog budžeta za 2025. godinu, koji je Ministarstvo finansija usvojilo 29. marta 2024. godine.	Pokazatelj rezultata #1: a) Objavljivanje izveštaja tokom godine o izvršenju budžeta centralnog nivoa vlasti. b) Broj budžetskih korisnika koji uključuju indikatore budžetskog programa o rodnim rashodima.	a) Ne (2022. god.) b) 45 (2022. god.)	a) Da, dva izveštaja u toku godine (2025. god.) b) 60 (2025. god.)
Prethodna aktivnost #2: U skladu sa Metodologijom za praćenje fiskalnih rizika, Zajmoprimac je izradio modele fiskalnih rizika kako bi se kvantifikovali srednjoročni fiskalni rizici, kao što je definisano Fiskalnom strategijom i uveo obavezu izrade izveštaja o fiskalnim rizicima tokom	Prethodna aktivnost #2: Zajmoprimac je uveo analizu i procenu mogućeg fiskalnog uticaja katastrofalnih događaja kao obavezni deo Fiskalne strategije kako bi te informacije uključio prilikom procene srednjoročnog fiskalnog okvira počev od Fiskalne strategije za 2026. godinu, izmenom člana 27 Zakona o budžetskom	Pokazatelj rezultata #2: Zajmoprimac je počeo da objavljuje u Fiskalnoj strategiji procene fiskalnih rizika namenjenih za	Ne (2022. god.)	Da (2025. god.)

[illegible]

Prethodne aktivnosti za DPL 1 i za DPL 2		Rezultati		
(ii) uveo pojednostavljenu proceduru registracije kupca-proizvođača, što je dokumentovano Uredbom o kriterijumima, uslovima i načinu obračuna potraživanja između kupca-proizvođača i snabdevača (Uredba 5 br. 110-7592/2021-2) uredno objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 83, od 27. avgusta 2021. godine.	Uredbi o kvoti u sistemu tržišne premije za solarne elektrane, objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 90/2024 od 15. novembra 2024. godine; 3) Odluci o maksimalnoj ponuđenoj ceni za električnu energiju za potrebe aukcija u sistemu tržišne premije, objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 90/2024 od 15. novembra 2024. godine; i 4) Izmenama i dopunama Uredbe o tržišnoj premiji i feed-in tarifi koja je objavljena u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 90/2024 od 15. novembra 2024. godine. Prethodna aktivnost #3 (ii): Zajmoprimac je zadužio Ministarstvo rudarstva i energetike da formuliše program razvoja i korišćenja vodonika u cilju smanjenja emisija GHG u skladu sa pravnim tekovinama EU, o čemu svedoče izmene i dopune Zakona o energetici, objavljene u Službenom glasniku RS br. 94/2024 od 28. novembra 2024. godine.	primenom aukcija.		
Prethodna aktivnost #5: Zajmoprimac je izmenio i dopunio Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta (Pravilnik br. 110-00-00085/2021-08, od 7. oktobra 2021. godine) kako bi se omogućilo Agenciji za energetske efikasnosti da proširi programe namenjene čistoj energiji u domaćinstvima, što je dokumentovano Odlukom Vlade 05 br. 110-10364/2021, od 10. novembra 2021. godine.	Prethodna aktivnost #4: Zajmoprimac je: (a) omogućio primenu metodologije energetskog pregleda o čemu dokazuje Pravilnik kojim se propisuje sadržaj izveštaja o energetskom pregledu po kategorijama energetskog pregleda, objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 63/2023 od 28. jula 2023. godine; (b) definisao pravni okvir za eko-dizajn različitih energetskih proizvoda u cilju promovisanja aktivnosti vezanih za energetske efikasnosti, o čemu svedoči usvojeni Set pravilnika o eko dizajnu proizvoda objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca.	Pokazatelj rezultata #5: Mobilisana sredstva na godišnjem nivou za finansiranje ulaganja u energetske efikasnosti domaćinstava po programima MRE.	US\$ 0 miliona (2020. god.)	US\$ 38 miliona (2025. god.)

Prethodne aktivnosti za DPL 1 i za DPL 2		Rezultati		
Prethodna aktivnost #6: U skladu sa Zakonom o energetici i u cilju promovisanja transparentnosti, nediskriminatornog pristupa distributivnoj mreži za kupce-proizvođače obnovljive energije i maloprodajne snabdevače električne energije, Zajmoprimac je odvojio operatera distributivnog sistema u vlasništvu Zajmoprimca („EPS Distribucija d.o.o. Beograd“) od elektroenergetskog preduzeća Zajmoprimca („JP Elektroprivreda Srbije“), uspostavljanjem i licenciranjem odvojenog nezavisnog subjekta Zajmoprimca („Elektrodistribucija Srbije d.o.o. Beograd“), što je dokumentovano Zaključkom o osnivanju „Elektrodistribucije Srbije d.o.o. Beograd“, br. 2460800-08.01-183456/1-22, od 28. aprila 2022. godine, overenim pod br. UOP-T 12-2022, od 7. jula 2022. godine.	Prethodna aktivnost #5 (i): Zajmoprimac je odobrio transformaciju pravne forme JP „Elektroprivreda Srbije“ u akcionarsko društvo, što se dokazuje Odlukom Vlade 05 br. 023-3090/2023 od 6. aprila 2023. godine, objavljenom u Službenom glasniku Zajmoprimca, broj 27/2023 od 7. aprila 2023. godine.	Pokazatelj rezultata #6: a) Operator distributivnog sistema je u potpunosti odvojen od proizvodnje i snabdevanja. b) Procenat proizvodnje električne energije sa odobrenim sistemom praćenja emisije ugljenika.	a) Ne (2021. god.) b) 0 (2021. god.)	a) Da (2025. god.) b) 95% (2025. god.)
	Prethodna aktivnost #5 (ii): Ministarstvo zaštite životne sredine izdalo je prve dozvole za emisiju GHG termoeenergetskim, kogeneracionim elektranama i toplanama "Elektroprivrede Srbije" a.d., na osnovu prethodno odobrenih planova monitoringa emisija GHG, radi merenja i izveštavanja emisija ugljenika "Elektroprivrede Srbije" a.d., na osnovu odredaba Zakona o klimatskim promenama, što se može videti u Listi izdatih dozvola koju je objavilo Ministarstvo zaštite životne sredine.	Pokazatelj rezultata #7: (a) Udeo domaćinstava kojima je račun za potrošnju električne energije smanjen u okviru programa zaštite energetski ugroženog kupca. (b) Procenat povećanja prosečne cene električne energije za	a) 2,7% (2021. god.) b) 3,4% (2021. god.)	a) 6,4% (2025. god.) b) 15% (2025. god.)
Prethodna aktivnost #7: Zajmoprimac je: i) povećao pokrivenost povlasticama za energetski ugrožene kupce, što je dokumentovano Uredbom o energetski ugroženom kupcu (Uredba 05 br. 110-9890/2022-1), uredno objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 137/2022, od 9. decembra 2022. godine; i (ii) odobrio preko Saveta Agencije za energetiku povećanje tarife električne energije za garantovano snabdevanje radi postizanja održivih tarifnih nivoa na srednji rok, što je dokumentovano (a) Odlukom				

Prethodne aktivnosti za DPL 1 i za DPL 2		Rezultati		
Saveta Agencije za energetiku Republike Srbije br. 487/2022-D-02/1, od 28. jula 2022. godine, uredno objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 83/2022, od 28. jula 2022. godine; i (b) Odlukom br. 791/2022-D-02/1, od 28. novembra 2022. godine, uredno objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 131/2022, od 29. novembra 2022. godine.		potrošače koji imaju pravo na garantovano snabdevanje po regulisanoj ceni (domaćinstva i manji potrošači).		
Stub III – Razvojni cilj Programa C: Ojačavanje pravnog okvira za ublažavanje uticaja GHG i upravljanje zagađenjem				
Prethodna aktivnost #8: Zajmoprimac je uveo sistem praćenja, izveštavanja i verifikacije za industrijska postrojenja u cilju usklađivanja sa Sistemom trgovine emisijama EU što je dokumentovano (i) Uredbom o vrstama aktivnosti i gasovima sa efektom staklene bašte za koje se pribavlja dozvola za emisiju (Uredba 05 br. 110-817/2022), uredno objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 13/2022, od 4. februara 2022. godine; i (ii) Pravilnikom o verifikaciji i akreditaciji verifikatora izveštaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte (Pravilnik broj: 110-00-00057/2021-04), uredno objavljenim u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 107/2021, od 12. novembra 2021. godine.	Prethodna aktivnost #6: Zajmoprimac je stvorio pravni i institucionalni ambijent za jačanje praćenja i izveštavanja o emisijama GHG u celoj privredi, o čemu svedoči: 1) Pravilnik o sadržini Nacionalnog inventara gasova sa efektom staklene bašte, objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 55/2023 od 7. jula 2023. godine; 2) Uredbom o vrstama podataka, organima i organizacijama koje dostavljaju podatke, objavljenoj u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 43/2023 od 5. maja 2023. godine; 3) Pravilnik o monitoringu i izveštavanju o emisijama gasova sa efektom staklene bašte GHG koji je omogućio operacionalizaciju nacionalne MRV IT platforme kao i sistema izdavanja dozvola za GHG (objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 118/2023 od 28. decembra 2023. godine); i 4) donošenje i objavljivanje prvog Nacionalnog inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte, što je utvrđeno Odlukom Vlade 05 br. 353-11715/2024-2 od 5. decembra 2024.	Pokazatelj rezultata #8: a) Procenat GHG dozvola izdatih u odnosu na broj podnetih zahteva od strane operatera. b) Uspostavljanje IT alata za izdavanje GHG dozvola. c) Broj obuka namenjenih izgradnji kapaciteta za operatere postrojenja i nadležne organe.	a) 0% (2020. god.) b) Ne (2020. god.) c) 0 (2020. god.)	a) 40% (2025. god) b) Da (2025. god) c) 7 (2025. god)

Prethodne aktivnosti za DPL 1 i za DPL 2		Rezultati		
	godine.			
Prethodna aktivnost #9: Zajmoprimac je usaglasio nacionalne politike i propise sa Okvirnom direktivom o otpadu EU , što je dokumentovano (i) usvajanjem Programa upravljanja otpadom u Republici Srbiji i Akcionim planom Zaključkom Vlade 05 br. 353-588/2022-1, uredno objavljenim u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 12/2022, od 1. februara 2022. godine, i (ii) podnošenjem Narodnoj skupštini izmene i dopune Zakona o upravljanju otpadom, Zaključkom Vlade 05 br. 011-10810/2022-2, od 30. decembra 2022. godine.	Prethodna aktivnost #7 (i): Zajmoprimac je razvio strateški i zakonodavni okvir za upravljanje muljem kako bi se uskladio sa odredbama za upravljanjem muljem EU zakonodavstva, o čemu svedoče: 1) Nacionalni program upravljanja muljem i akcioni plan, objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 84/2023 od 5. oktobra 2023. godine, i 2) Uredba o načinu i postupku upravljanja muljem iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, objavljena u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 103/2023, od 21. novembra 2023. godine. Prethodna aktivnost #7 (ii): Zajmoprimac je usvojio zakone potrebne za ekološki prihvatljivo upravljanje i povećao stope ponovne upotrebe i reciklaže građevinskog otpada usvajanjem Uredbe o načinu i postupku upravljanja otpadom od građenja i rušenja, objavljena u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 93/2023, od 27. oktobra 2023. godine, ispravljenom u	Pokazatelj rezultata #9: a) Pristup stanovništva sanitarnim deponijama u Republici Srbiji; b) Broj nesanitarnih deponija koje su u postupku sanacije; c) Višestruke opcije upravljanja/odlaganja kanalizacionog mulja stvorene u srpskom strateškom i zakonskom okviru.	a) 42% (2021. god.) b) 0 (2020. god.) c) Ne (2020. god.)	a) 55% (2025. god) b) 4 (2025. god) c) Da (2025. god.)

Prethodne aktivnosti za DPL 1 i za DPL 2		Rezultati		
	skladu sa ispravkom br. 94/2023, od 30. oktobra 2023. godine.			
Prethodna aktivnost #10: Zajmoprimac je uskladio nacionalne politike i propise sa Direktivom EU o nacionalnim maksimalnim emisijama i Okvirnom direktivom o kvalitetu vazduha, što je dokumentovano usvajanjem Programa zaštite vazduha u Republici Srbiji za period od 2022. do 2030. godine i Akcionog plana, uključujući konkretne intervencije kojima se rešavaju emisije srednjih postrojenja za sagorevanje, uredno objavljenim u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 140, od 22. decembra 2022. godine.	Prethodna aktivnost #8: Zajmoprimac je omogućio izdavanje emisijih dozvola putem novog onlajn portala donošenjem: 1) Pravilnika o načinu popunjavanja zahteva za izdavanje integrisane dozvole objavljenog u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 4/2024 od 19. januara 2024. godine i 2) Pravilnika o sadržini i izgledu integrisane dozvole, objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca broj 4/2024 od 19. januara 2024. godine.	Pokazatelj rezultata #10: a) Udeo srednjih postrojenja za sagorevanje (MPC) sa toplotnom snagom od 1 do 50 MW od ukupnog broja MPC registrovanih u Nacionalnom registru izvora zagađenja. b) Broj izdatih integrisanih dozvola.	a) 0 (2020. god.) b) 36 (2020. god.)	a) 35% (2025. god.) b) 55 (2025. god.)

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE POSEBNOG SPORAZUMA

Razlozi za potvrđivanje Posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programске operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, potpisanog u Beogradu, 4. jula 2025. godine (u daljem tekstu: Posebni sporazum), sadržani su u činjenici da je Francuska agencija za razvoj odobrila zajam u iznosu do 135.000.000 evra Republici Srbiji, kao zajmoprimcu.

Prema odredbi člana 5. stav 2. Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 i 149/20) Narodna skupština, između ostalog, odlučuje o zaduživanju Republike putem uzimanja dugoročnih kredita.

Takođe, Narodna skupština potvrđuje ugovore kojima se stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju, u skladu sa odredbama člana 14. stav 1. Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni glasnik RS”, broj 32/13).

Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 94/24) u članu 3. predviđeno je zaduživanje kod Francuske agencije za razvoj do iznosa od 135.000.000 evra za DPL zajam za razvojnu politiku zelenog rasta – faza 2 (u daljem tekstu: Program).

Realizacija Programa započeta je zaključivanjem Okvirnog sporazuma broj CRS1025 o kreditnim linijama i Posebnog sporazuma o Prvoj kreditnoj liniji broj CRS1025 01 D za finansiranje Programске operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Francuske agencije za razvoj, kao Zajmodavca i Republike Srbije, kao Zajmoprimca, dana 26. juna 2023. godine u Beogradu, koji su objavljeni u „Službenom glasniku RS – Međunarodni ugovori”, broj 6/23. Posebnim sporazumom o Prvoj kreditnoj liniji broj CRS1025 01 D odobren je zajam u iznosu do 135.000.000 evra koji je u celosti povučen 2023. godine.

Prva faza Programa kofinansirana je od strane Međunarodne banke za obnovu i razvoj koja je obezbedila zajam u iznosu do 149.900.000 evra i Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni (u daljem tekstu: „KfW”) u iznosu do 105.000.000 evra.

Programski zajam za razvojnu politiku zelenog rasta (DPL) – faza 2 je drugi u seriji od dva zajma za razvojne politike (DPL), koji zajedno finansiraju Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Francuska agencija za razvoj (fra. Agence Française de Développement) (u daljem tekstu: „AFD”) i KfW.

U skladu sa navedenim, Međunarodna banka za obnovu i razvoj i Republika Srbija su dana 19. marta 2025. godine potpisale Sporazum o zajmu (Drugi zajam za razvojnu politiku zelenog rasta u Republici Srbiji) u iznosu do 153.700.000 evra. KfW i AFD će, takođe, kofinansirati drugi programski zajam, svaka po iznos do 135.000.000 evra.

Cilj ove programske serije kredita je da podrži napore Vlade u sprovođenju reformi koje su podržane predloženim drugim Programskim zajmom za razvojnu politiku zelenog rasta i koje su organizovane u tri stuba:

Stub I: Usklađivanje upravljanja fiskalnim pitanjima sa klimatskom agendom

Reforme koje su preduzete u okviru Stuba I obuhvataju propisanu zakonsku obavezu obeležavanja zelenih stavki u budžetu, kroz izmene i dopune Zakona o budžetskom sistemu, kao i povećanu pokrivenost sa rodno odgovornim budžetiranjem. Izrađena je Metodologija za obeležavanje zelenih rashoda i svi neophodni obrasci i zahtevi za izveštavanje, kako bi ta

metodologija mogla da počne da se primenjuje počevši od budžeta za 2025. godinu. U vezi sa rodno odgovornim budžetiranjem, usvojen je godišnji plan proširenja obuhvata na veći broj budžetskih korisnika. Takođe, proširen je obuhvat analize mogućih fiskalnih uticaja klimatskih promena i elementarnih nepogoda.

Stub II: Ubrzanje prelaska na čiste izvore energije

Usvajanje sveobuhvatnog paketa propisa do koga je došlo uz podršku aktivnosti DPL 1, među kojima su novi Zakon o obnovljivim izvorima energije, novi Zakon o energetske efikasnosti i racionalnom korišćenju energije i izmene i dopune postojećih Zakona o energetici i Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima, predstavlja značajan korak ka stvaranju čistijeg i održivijeg sektora energetike. U okviru drugog stuba DPL2 pruža se podrška za izradu i usvajanje podzakonskih akata za sprovođenje ovih zakona. Istovremeno, nastavlja se sa sprovođenjem tržišno orijentisanih reformi naših javnih preduzeća koja se bave energetikom, dok u postojećem kriznom okruženju proširujemo obim podrške koja se pruža energetske ugroženim domaćinstvima. Tokom sprovođenja mera u okviru Stuba II, sprovedene su reforme za dodatno unapređenje podzakonskih akata kojima se uređuju aukcije za obnovljive izvore energije (OIE); podsticanje unapređenja energetske efikasnosti sprovođenjem metodologije za energetske preglede i razvojem pravnog okvira za eko-dizajn različitih energetske proizvoda, u skladu sa postojećim propisima EU u ovoj oblasti; reformu tržišta energije. Pored toga, Akcionarsko društvo „Elektroprivreda Srbije“, Beograd (u daljem tekstu: „EPS“) je izradilo planove za praćenje emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG) za potrebe merenja i izveštavanja o emisijama ovih gasova u najznačajnijim elektranama EPS-a i drugim energetske postrojenjima. Na osnovu tih planova praćenja, EPS je dobio i prve dozvole za emisije GHG, što je bio ključni preduslov za smanjenje obima emisija u energetske postrojenjima.

Stub III: Poboljšanje pravnog okvira vezanog za emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG) i upravljanje otpadom

Nakon što je 2021. godine usvojen Zakon o klimatske promenama, pojačavaju se naponi da se omogući njegova primena kako bi se ubrzao prelazak na niskougljeničnu i klimatski otpornu ekonomiju. U pogledu klimatske promena, usvojeni su dodatni podzakonski akti kojima se omogućava operacionalizacija sistema za monitoring, izveštavanje i verifikaciju (eng. Monitoring, Reporting, and Verification - MRV) emisija GHG neophodnog za nacionalni inventar GHG, kao i za operacionalizaciju nacionalne informatičke MRV platforme za izdavanje dozvola za emisije gasova sa efektom staklene bašte. Takođe, usvojen je Izveštaj o stanju životne sredine za 2023. godinu koji između ostalog sadrži i nacionalni inventar emisije gasova sa efektom staklene bašte. Zatim, usvojen je Program upravljanja muljem u Republici Srbiji sa Akcionim planom koji je omogućio usvajanje propisa kojima se uređuje upravljanje otpadnim muljem. Pored toga, usvojena je i Uredba o načinu i postupku upravljanja otpadom od građenja i rušenja. U skladu sa Zakonom o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine, početkom 2024. usvojena su dva nova podzakonska akta: 1) Pravilnik o izmenama Pravilnika o sadržini i izgledu integrisane dozvole („Službeni glasnik RS“ br. 30/06 i 4/24) i 2) Pravilnik o izmenama Pravilnika o sadržini, izgledu i načinu popunjavanja zahteva za izdavanje integrisane dozvole („Službeni glasnik RS“ br. 30/06, 32/16, 44/18 – dr. zakon i 4/24). Pored toga, za 2025. godinu planira se uspostavljanje informatičkog sistema za prijem zahteva i izdavanje integrisanih dozvola elektronskim putem.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 48-5587/2025-1 od 5. juna 2025. godine, utvrđena je Osnova za pregovore sa Francuskom agencijom za razvoj u vezi sa odobravanjem Programskog zajma za razvojnu politiku zelenog rasta (DPL) – faza 2 i određen je pregovarački tim Republike Srbije.

Tokom pregovora razgovaralo se o budućim aktivnostima koje su neophodne da se sprovedu kako bi se obezbedila nesmetana implementacija predmetnog programa, precizirane su uloge resornih ministarstava u sprovođenju Programa, dogovoreni su uslovi i način korišćenja zajma i usaglašene su odredbe predmetnog sporazuma. Takođe, strane su na pregovorima dogovorile redosled aktivnosti koje je potrebno sprovesti pre potpisivanja predmetnog sporazuma, kao i za njegovo stupanje na snagu.

Nakon pregovora, Vlada je Zaključkom 05 Broj: 48-6933/2025 od 3. jula 2025. godine prihvatila Izveštaj sa pregovora sa Francuskom agencijom za razvoj u vezi sa odobravanjem Posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji za finansiranje Programskog zajma za razvojnu politiku zelenog rasta (DPL) – faza 2 i usvojila Nacrt posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj. Na osnovu navedenog zaključka Vlade, dana 4. jula 2025. godine potpisan je Posebni sporazum o Drugoj kreditnoj liniji broj CRS1025 02 E za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji.

Ministarstvo finansija će biti nadležno za sveukupni nadzor nad sprovođenjem Programa i ocenu implementacije predložene reformske agende, kao i koordinaciju aktivnosti s drugim nadležnim ministarstvima i institucijama. Pored Ministarstva finansija, ključnu ulogu u sprovođenju predmetnog programa će imati Ministarstvo rudarstva i energetike i Ministarstvo zaštite životne sredine.

Glavnu ulogu u praćenju statusa realizacije Programa će imati Svetska banka posredstvom nadzornih misija i praćenjem pokazatelja rezultata. Pokazatelji rezultata će se pratiti na osnovu ekonomskih podataka i informacija o usvojenim propisima koje će obezbediti odgovarajući državni organi i komisije i koji će biti objavljeni u zvaničnim izvorima.

Posebnim sporazumom su definisani finansijski uslovi i način na koji će se sredstva ovog zajma koristiti i otplaćivati:

- direktno zaduženje Republike: u iznosu od 135.000.000 evra;
- polugodišnja otplata zajma, 15. april i 15. oktobar svake godine;
- rok dospeća: devet godina, uključujući period počeka od dve godine, uz otplatu glavnice u 14 jednakih polugodišnjih rata, od kojih prva dospeva 15. oktobra 2027. godine, a poslednja 15. aprila 2034. godine;
- pristupna naknada: 0,25% na ukupnu glavicu Posebnog sporazuma o Drugom kreditu i plaća se iz sredstava Zajmoprimca;
- naknada na nepovučena sredstva iznosi 0,25% na godišnjem nivou;
- kamatna stopa: šestomesečni EURIBOR + fiksna marža koja trenutno iznosi 0,60%, a za iznose povlačenja koji su jednaki ili preko 3.000.000,00 evra postoji mogućnost izbora fiksne kamatne stope,
- rok raspoloživosti zajma: sredstva zajma se mogu povlačiti do 20. februara 2026. godine.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. ovog zakona predviđa se potvrđivanje Posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, koji je potpisan u Beogradu, 4. jula 2025. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Odredba člana 2. ovog zakona sadrži tekst Posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, u originalu na engleskom jeziku i prevodu na srpski jezik.

U odredbi člana 3. Predloga zakona uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKE OBAVEZE I PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA NASTAJU IZVRŠAVANJEM ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbeđivaće se sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlozi za donošenje ovog zakona po hitnom postupku, saglasno članu 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst)

proizilaze iz činjenice da je povlačenje sredstava za finansiranje Programa uslovljeno stupanjem na snagu ovog zakona.